Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2651

Vragen van **Jasper van Dijk** (SP) aan de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het meetellen van spelling en schrijfvaardigheid bij het examen Nederlands* (ingezonden 13 mei 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **Dekker** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 23 juni 2015).

Vraag 1
Hoe oordeelt u over het artikel «Spelfouten geen punt bij Nederlands»?[1]

Antwoord 1
Het artikel gaat in op de dit jaar gewijzigde toetsing van het centraal examen Nederlands. De discussie die hierover is ontstaan is voor mij aanleiding geweest om de gevolgen van de wijziging tegen het licht te houden. In de volgende antwoorden leest u mijn conclusies.

Vraag 2
Is het waar dat spelling en schrijfvaardigheid geen rol spelen bij het centraal examen Nederlands op de havo en het vwo?

Antwoord 2
Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen en het centraal examen. Daarbij is het gebruikelijk dat er op verschillende momenten verschillende vaardigheden worden getoetst. Dat geldt ook voor het eindexamen Nederlands. In het schoolexamen worden de onderdelen «mondelinge taalvaardigheid», «schrijfvaardigheid», «literatuur» en «oriëntatie op studie en beroep» getoetst. Schrijfvaardigheid en daarmee spelling zijn dus wel onderdeel van het eindexamen Nederlands, alleen van het schoolexamen en niet van het centraal examen. Ik wil benadrukken dat elke leerling ook dit jaar wel degelijk moet bewijzen dat hij of zij de Nederlandse spelling goed beheerst.
In het centraal examen draait het om de onderdelen «leesvaardigheid» en «argumentatie». Dit jaar is de toetsing van het onderdeel «leesvaardigheid» op een andere manier vormgegeven dan voorgaande jaren. Er is vanaf 2012 gewerkt aan deze wijziging vanuit een toetstechnisch motief: de voormalige samenvattingsopdracht in het centraal examen had tot doel de leesvaardigheid te testen. Uit toetsanalyses bleek echter dat de validiteit en betrouwbaar-

[1] Noordhollands Dagblad, 12 mei 2015

ah-tk-20142015-2651
ISSN 0921 - 7398
’s-Gravenhage 2015

heid van de samenvatting te wensen overliet: het was volgens de toetsdeskundigen van Cito en CvTE geen optimale manier om leesvaardigheid te testen. Daarom is de samenvatting geschrapt. Daarvoor in de plaats worden nu meerdere teksten gegeven waarover leerlingen vragen moeten beantwoorden.
Volgens de correctievoorschriften blijven spelfouten en schrijfvaardigheid buiten de beoordeling. De antwoorden moeten wél in begrijpelijk Nederlands zijn opgesteld. Als in het antwoord idiomatische of grammaticale oneffenheden staan, die leiden tot onduidelijkheid van het antwoord, kan dit reden zijn voor puntaftrek.
De mogelijkheid om de antwoorden van leerlingen ook te toetsen op spelling is indertijd door de deskundigen onderzocht en haalbaar bevonden. Zij hebben echter een lichte voorkeur voor de huidige variant (dus zonder toets op spelling) uitgesproken, en deze verwerkt in het examen. Gezien het belang dat uw Kamer en ik hechten aan het toetsen van spelling in het centraal examen Nederlands heb ik het CvTE verzocht de variant met toets op spelling bij de examens in 2016 weer in te voeren.

Vraag 3
Vindt u het niet idioot dat spellingsfouten of kromme zinnen geen rol meer spelen, uitgerekend bij het centraal examen Nederlands?

Antwoord 3
Kromme zinnen spelen nog wel een rol in het centraal examen. Er kan puntaftrek volgen als door idiomatische of grammaticale oneffenheden een antwoord minder juist of zelfs fout wordt. Mijn conclusie is dat het niet meer toetsen op spelling een voor mij ongewenst effect is van de verandering van het onderdeel leesvaardigheid van het centraal examen Nederlands.

Vraag 4
Deelt u de mening dat dit in strijd is met uw opmerking tijdens het algemeen overleg Examens in het onderwijs (vo en mbo) op 9 oktober 2014: «Correcte spelling moet wel degelijk een plek krijgen in het centraal examen. Het zou idioot zijn als er rare fouten worden gemaakt en je toch een dikke voldoende voor Nederlands kan halen»?[2]

Antwoord 4
Ik was en ben van mening dat spelling ook bij havo en vwo een onderdeel moet zijn van het centraal examen. Dat heb ik in het debat aangegeven en dat herhaal ik hier nogmaals. Zoals eerder opgemerkt, is bij de op zich verklaarbare keuze om leesvaardigheid op een betere manier centraal te toetsen, de aandacht voor spelling in de uitwerking van die keuze weggevallen. Dit laatste is niet mijn bedoeling. Zoals genoemd in het antwoord op vraag 2 worden bij de examens Nederlands in 2016 de aftrek van punten bij onjuiste spelling weer in de correctievoorschriften opgenomen.
Het centraal examen van dit jaar blijft zoals het is: ik wil niet dat leerlingen achteraf geconfronteerd worden met wijzigingen van de correctievoorschriften. Overigens verlaat zoals hierboven gesteld ook dit jaar geen leerling het havo of vwo zonder dat ook de Nederlandse spelling geëxamineerd is.

Vraag 5
Heeft u de Kamer verkeerd geïnformeerd toen u zei: «Dat laat onverlet dat er naar spelling gekeken wordt als je dingen voor het centraal examen moet schrijven»? Hoe gaat u dit rechtzetten?

Antwoord 5
Voor mij is duidelijk dat in de praktijk blijkt dat er voor foutieve spelling in het centraal examen in ieder geval geen punten aftrek plaatsvindt. Zoals eerder gezegd vind ik dat ongewenst en vandaar mijn verzoek aan het CvTE om dit bij de examens in 2016 aan te passen.

---

[2] Kamerstuk 31 289, nr. 202

Vraag 6
Deelt u de mening dat correcte spelling en schrijfvaardigheid een rol moeten spelen bij het centraal examen Nederlands havo/vwo, conform de motie Jan Jacob van Dijk en Jasper van Dijk?[3]

Antwoord 6
Ik deel die mening, maar dit is niet conform de bovengenoemde motie: die motie betrof het verzoek onderzoek te doen naar het toetsen van spelling bij alle onderdelen van het centraal examen, niet alleen het Nederlands. Dit onderzoek is gedaan en daarover bent u geïnformeerd in de voortgangsrapportage taal en rekenen van 7 juni 2011 (Kamerstuk 31 332, nr. 16). Uit het onderzoek van het (toenmalige) CvE bleek dat aan het voorstel van de Kamerleden Van Dijk en Jasper Van Dijk grote nadelen kleefden. De organisatie van centrale examens zou hiermee onder druk komen te staan, de complexiteit van de centrale examinering zou toenemen en de betrouwbaarheid en validiteit van de examens zou afnemen. Ook bleek dat de vakcommissieleden het meetellen van spelling en grammatica bij ieder centraal examenonderdeel vanuit hun deskundigheid ontraadden. Daarom is toen besloten het toetsen van spelling bij alle onderdelen van het centraal examen niet te doen.

[3] Motie over meetellen van correcte spelling en grammatica bij elk centraal eindexamenonderdeel (Kamerstuk 32 290, nr. 14)